

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Právní rámec mimosoudního řešení rodinného sporu a jeho výhody“

**Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR**

Termín a místo konání: 17. září 2026 od 9:00

online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Soudní rozhodování zůstává v české právní praxi dominantní formou řešení rodinných sporů. Přesto se stále častěji ukazuje, že formalizovaný a často dlouhý proces nemusí být pro všechny účastníky – zejména pro dítě – vždy nejvhodnější. Mimosoudní přístupy, které kladou důraz na dobrovolnost, respekt, komunikaci a dohodu, představují důležitou alternativu, jež umožňuje řešit rodinné konflikty v méně konfrontačním, důvěrnějším a efektivnějším prostředí.

Tento seminář nabízí komplexní pohled na právní rámec mimosoudního řešení rodinných sporů v České republice a jeho srovnání s evropskými modely, zejména s Cochemskou praxí a metodami restorativní justice. Upozorňuje na právní i psychologické předpoklady těchto postupů, jejich výhody i limity, a vysvětluje, jak může OSPOD, soud či advokát podpořit rodiče při hledání dohody mimo soudní síň.

Výklad vychází z občanského zákoníku, zákona o mediaci, zákona o sociálně-právní ochraně dětí a zákona o zvláštních řízeních soudních. Ukazuje, jakým způsobem lze mediaci, případové konference a jiné formy interdisciplinární spolupráce propojit s právní ochranou dítěte a naplnit tak požadavky Úmluvy o právech dítěte, zejména jejího článku 3 o nejlepším zájmu dítěte a článku 12 o právu dítěte být slyšeno.

Kurz rovněž upozorňuje na časté mylné představy o mimosoudních postupech – například na přesvědčení, že výsledek mediace je právně neúčinný či že případová konference nahrazuje rozhodnutí soudu. Cílem je poskytnout právníkům, pracovníkům OSPOD i dalším odborníkům srozumitelný a praktický rámec, jak tyto nástroje využívat a právně ošetřit, aby byly legitimní, přezkoumatelné a především v souladu s ochranou dítěte.

Po absolvování programu absolvent bude schopen:

- rozlišit jednotlivé formy mimosoudního řešení rodinného sporu
- vysvětlit právní základ těchto postupů v českém právním řádu
- popsat výhody a limity mimosoudního řešení ve srovnání se soudním řízením
- identifikovat situace, kdy je mimosoudní přístup vhodný či naopak nevhodný
- zajistit ochranu práv dítěte při mimosoudních jednáních
- rozumět právnímu významu mediační dohody a jejímu schválení soudem
- vést účastníky k dobrovolné dohodě a zaznamenat její průběh
- uplatnit zásadu nejlepšího zájmu dítěte i mimo soudní rámec
- vyhodnotit roli jednotlivých profesí při řešení konfliktu
- koordinovat postup OSPOD s mediátorem a soudem
- formulovat písemný výstup mimosoudního jednání v souladu se zákonem
- využívat poznatky z Cochemské praxe a případových konferencí
- rozpoznat nevhodnou nebo manipulativní mediaci
- uplatnit zásady důvěrnosti, neutrality a dobrovolnosti
- orientovat se v české i mezinárodní judikatuře k mimosoudním přístupům

Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail radovandavid@radovandavid.cz.

Obsah kurzu:

1. Právní rámec mimosoudního řešení rodinných sporů

- Zakotvení v občanském zákoníku, zákoně o mediaci a ZŘS
- Právo na přístup k soudu a princip subsidiarity
- Základní zásady mimosoudního řešení: dobrovolnost, důvěrnost, rovnost
- Význam souhlasu a informovanosti účastníků
- Ochrana dítěte jako limit mimosoudního přístupu
- Zásada proporcionality a prevence zneužití dohody
- Možnost následného soudního schválení
- Judikatura Ústavního soudu a ESLP

2. Výhody a nevýhody mimosoudních postupů

- Posílení autonomie a odpovědnosti rodičů
- Zmírnění konfliktu a obnovení komunikace
- Ochrana soukromí rodiny a důvěry dětí
- Rychlost, flexibilita a nižší náklady
- Absence exekučního titulu a potřeba právní finalizace
- Riziko manipulace či nerovnosti sil
- Psychologické aspekty úspěchu dohody
- Příklady dobré praxe

3. Aktéři mimosoudního řešení

- Role rodičů, dítěte, OSPOD, mediátora a právních zástupců

- Koordinace mezi institucemi a profesemi
- Zajištění neutrality a profesionality postupu
- Předcházení konfliktu zájmů
- Role soudů při schvalování dohod
- Spolupráce s poradenskými zařízeními
- Ochrana osobních údajů v průběhu jednání
- Příklady mezioborových modelů

4. Cochemská praxe

- Vznik a principy Cochemského modelu v Německu
- Tři pilíře multioborové spolupráce
- Přenositelnost do českého prostředí
- Vztah k roli soudu a OSPOD
- První setkání rodičů a řízené komunikace
- Efekt na délku řízení a vztahy v rodině
- Kritické pohledy a limity
- Inspirace pro českou metodiku

5. Případová konference

- Právní rámec a opora v zákoně o SPOD
- Cíl a forma případové konference
- Kdy je vhodné ji svolat
- Zapojení dítěte a jeho bezpečí
- Zápis a výstupy z konference
- Úloha koordinátora a sociálního pracovníka
- Práce s konfliktem a emocemi
- Praktické zásady a metodika

6. Mediace v rodinném právu

- Zákon o mediaci a jeho vztah k civilnímu právu
- Dobrovolnost a první setkání s mediátorem
- Postavení a role mediátora
- Struktura mediačního procesu
- Mediační dohoda a její právní účinky
- Schválení dohody soudem
- Etické standardy mediátora
- Zásady neutrality a důvěrnosti

7. Další formy mimosoudního řešení

- Restorativní přístupy a facilitace
- Rodinné konference, coaching, supervize
- Komunitní centra a mediační služby obcí
- Role neziskového sektoru
- Kombinované modely mediace a poradenství
- Specifika v mezinárodních případech
- Digitalizace a online mediace
- Možnosti v rámci sociálních služeb

8. Ochrana dítěte a jeho participace

- Právo dítěte být slyšeno i v mimosoudním řízení
- Zásada „nejlepšího zájmu“ mimo soudní prostředí
- Zajištění bezpečného prostoru pro dítě
- Odpovědnost OSPOD za dohled a kontrolu
- Limity informovaného souhlasu dítěte

- Zákaz přenášení odpovědnosti na dítě
- Dokumentace názoru dítěte
- Vztah mezi dohodou rodičů a právem dítěte

9. Právní jistota a vykonatelnost dohod

- Náležitosti dohody podle občanského zákoníku
- Možnost schválení soudem
- Předběžné opatření a procesní návaznosti
- Neplatnost nebo neúčinnost dohody
- Důkazní význam mimosoudního řešení
- Doporučené formulace do písemných výstupů
- Odpovědnost za obsah dohody
- Ochrana proti nátlaku nebo zneužití

10. Mezinárodní a srovnávací pohled

- Modely z Německa, Rakouska, Nizozemska a Skandinávie
- Restorativní justice a family group conferencing
- Přístup Evropského soudu pro lidská práva
- Rámcová doporučení Rady Evropy
- Přístup OSN a UNICEF
- Inspirace pro českou právní úpravu
- Rizika přenosu cizích modelů
- Shrnutí komparativních závěrů

11. Nejčastější chyby a jejich prevence

- Nedostatečné právní poučení účastníků
- Absence písemné dokumentace dohody
- Nerespektování principu dobrovolnosti
- Vyloučení dítěte z procesu
- Překročení kompetencí OSPOD
- Nedostatečné propojení se soudní praxí
- Přenos odpovědnosti na mediátora
- Nejasná role jednotlivých institucí

12. Diskuse a závěr školení